

ŠIFROVACÍ HRA „KONEC VÁLKY V MOTOLSKÝCH ULICÍCH“

Návod ke hře

Jsme rádi, že jste si našli čas obejít historická místa spojená s obdobím německé okupace a květnovým povstáním v roce 1945. Tato místa připomínají hrdinství lidí, kteří obětovali svůj život pro naši svobodu, i tragické události války. Můžete je navštívit a k tomu si vyluštit křížovku. **Jak postupovat?**

- 1) Obejděte stanoviště v libovolném pořadí, doporučujeme rozvrhnout si hru do několika částí. Při návštěvě stanovišť zodpovězte otázku, která se k místu váže. Odpověď použijte do šifry a písmeno, které vám z šifry vzejde, запиšte do tabulky k číslu příslušného stanoviště.
- 2) Po vyluštění všech stanovišť je nutné písmena poskládat do smysluplné tajenky. Tajenku tvoří dvě slova a v tabulce máte nápovědu, jaké písmeno patří ke kterému slovu.
- 3) Pokud si s něčím nevíte rady, našli jste nejasnou formulaci nebo došlo na stanovišti ke změně a hádanku nelze vyřešit, napište nám, prosím, na spolek.homolka@gmail.com.
- 4) Tajenku vyplňte na našem webu homolkamotol.cz do formuláře. Přejde vám odpověď, kde si vyzvednout malou odměnu.

TABULKA

stano- viště	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
pís- meno		‘		‘							˘		

při řešení šifer používejte tuto abecedu:

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

OTÁZKY A ŠIFRY

stanoviště 1 - pomník Josefa Kudrny Na trávníku u pomníku se nachází mnoho borovic, spočítejte, kolik jich je. Znáte pohádku, v jejímž názvu je tolik černých ptáků, jako je počet borovic? Zapište si 4. písmeno z názvu pohádkového ptáka.

stanoviště 2 - baráková nemocnice Najděte budovu číslo 15, dobrovolnické centrum. Před vchodem do dobrovolnického centra se nachází lavička, jakou má barvu? Kolikátý v roce je měsíc, jehož název je obsažen v názvu barvy? K číslu měsíce přičti trojku a získáš pořadí písmene v abecedě.

stanoviště 3 - pamětní deska Václava Křišťála Při pohledu na odstraněnou tabulku pátrejte pohledem doprava. Zde se nachází žlutá tabulka s černým nápisem. Vezměte si z nápisu páté písmeno, odeberte mu diakritiku a запиšte si do tabulky.

stanoviště 4 - německé názvy ulic U tabulky s názvem ulice U Hrušky je přechod. Spočítejte počet bílých pruhů na zebře. Kolik jich je? Vezměte z čísla poslední dvě písmena. Která jiná číslovka končí stejnými dvěma písmeny? Tolikáté je další písmeno v abecedě.

stanoviště 5 - Sokolovna Najděte na budově Sokolovny sochu sokola. Na jakou světovou stranu se sokol dívá? První písmeno světové strany si запиšte do tabulky.

stanoviště 6 - pomník Adolfa Poldy Za pomníkem se nachází dva stromy. Kolik kmenů zde celkem napočítáte? K číslici psané jedním tahem přidejte nahoře krátkou vodorovnou čárku vedoucí doprava. Jaké písmeno vám teď připomíná? Zapište si ho.

stanoviště 7 - vozovna Motol Vezměte prostřední písmeno předmětu, který nesmíte mít s sebou do budovy Dopravního podniku vozovna Motol, značku najdete na brance. Písmeno si запиšte do tabulky.

stanoviště 8 - barákové ležení Kolik km/h se můžete maximálně pohybovat autem po areálu? Značka je za závorou. Vezměte 3. písmeno z názvu čísla počtu km/h a запиšte ho do tabulky.

stanoviště 9 - motolský zámček Vlevo od brány motolského zámčku vidíte na budově letopočet. Vypočítejte rozdíl roků v letopočtu. V trojmístném rozdílů škrtněte poslední číslici. Výsledek je pořadí dalšího písmene v abecedě, tentokrát ale počítejte odzadu!

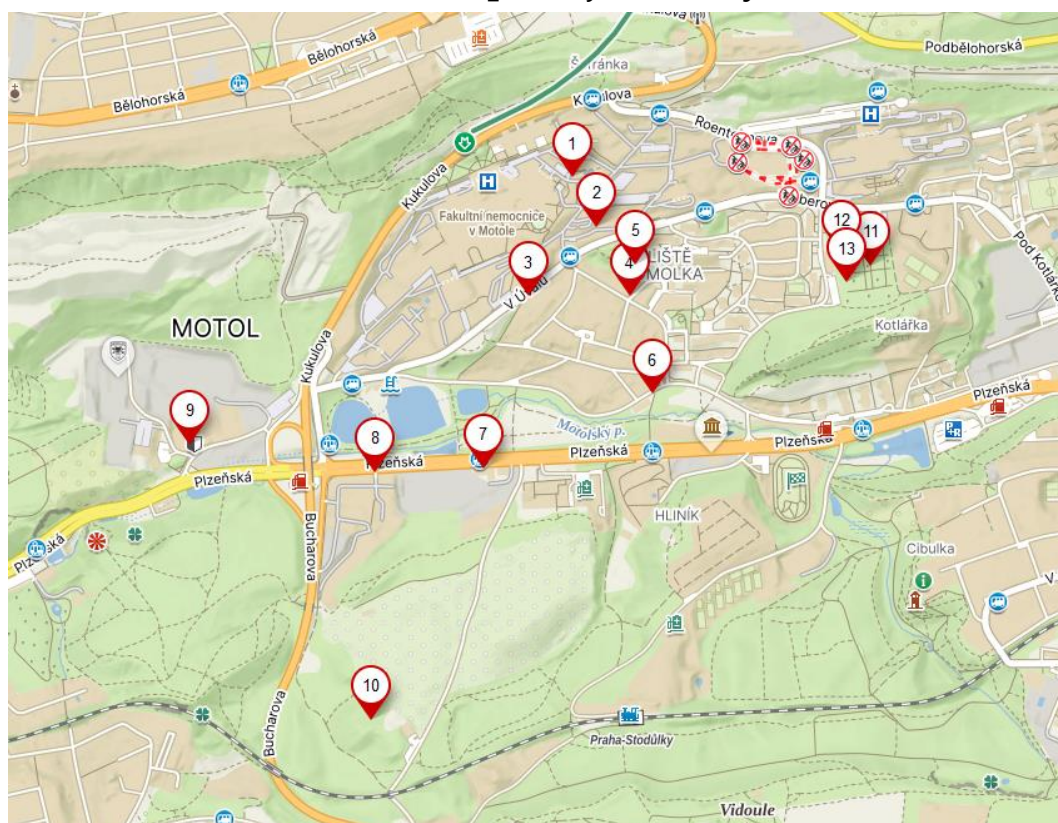
stanoviště 10 - pomník Antonína Kopeckého U pomníku vidíte umělou květinu, určete její rodové jméno. Počet písmen v rodovém jméně vám dá pořadí písmene do tabulky.

stanoviště 11 - hřbitov Košíře Otočte se zády k hrobu padlého hrdiny. Na náhrobku teď nevidíte, komu patří, protože písmena něco zakrývá, co to je? Z názvu rostliny vezměte 3. písmeno a запиšte ho do tabulky.

stanoviště 12 - hřbitov Košíře Stojíte teď před zbytkem hrobu Slávinky Kampové. Napravo i nalevo od něj se nachází pomníčky lidí, kteří padli při květnovém povstání za vlast. Seřad'te čtyři jména i příjmení podle abecedy. Z posledního slova vezměte 3. písmenko.

stanoviště 13 - hřbitov Košíře Zůstaňte u hrobu Slávinky Kampové a najděte strom ve tvaru písmene "V". Za jeho kmenem je ukrytý poslední znak do tajenky.

Orientační mapka s jednotlivými stanovišti

Podklad: Mapy.cz

1. POMNÍK VOJÍNA JOSEFA KUDRNY (před Centrem následné péče FNM)
2. DOCHOVANÉ PAVILONY PROVIZORNÍ BARÁKOVÉ NEMOCNICE (budova č. 15 – dobrovolnické centrum)
3. PAMĚTNÍ DESKA VÁCLAVA KŘIŠŤÁLA (V Úvalu 86/16)
4. CEDULE S OZNAČENÍM ULICE „U HRUŠKY“ (křižovatka ulic Kudrnova a U Hrušky, zelený plot)
5. SOKOLOVNA MOTOL (U Hrušky 31/15)
6. POMNÍK U MOTOLSKÉHO POTOKA (u mostku přes potok směrem k tramvajové zastávce Hotel Golf)
7. VOZOVNA MOTOL (Plzeňská 102/217)
8. BARÁKOVÉ LEŽENÍ (Plzeňská 130/221)
9. MOTOLSKÝ ZÁMEČEK (Za Opravnou 4/4)
10. POMNÍK ANTONÍNA KOPECKÉHO (v lese 150 m západně od klubovny golfistů, souřadnice: 50.062222N, 14.336667E)
11. HROB JIŘÍHO LÍZÁLKA (hřbitov Košíře; oddělení: XXVI, číslo hrobu: 12)
- 12.-13. HROB MILOSLAVY KAMPOVÉ (hřbitov Košíře; oddělení: XXVII, číslo hrobu: 94 – sotva znatelný hrob bez náhrobku v jihozápadní části hřbitova na dohled od vzrostlé břízy)

1. POMNÍK VOJÁKA JOSEFA KUDRNY (před Centrem následné péče FNM)

Událost se vztahuje k období 1. světové války, kdy 7. května 1915 došlo na zdejším vojenském cvičišti k exemplární popravě vojína Josefa Kudrny, a to v místech naproti dnešní horní vrátnici FNM. Tato událost vyvolala po změně státního zřízení a konci války v roce 1918 velkou celospolečenskou odezvu, a to i s ohledem na tragickou dohru už tak nešťastného příběhu, kdy si Kudrnova žena vzala krátce po smrti svého muže život a ze sedmi jejich dětí se tak stali sirotci. Vzniklo několik spolků uctívajících Kudrnovu památku, byly po něm pojmenovány ulice, a dokonce i natočen film. Zmínka o popravě vojína Kudrny v Motole se nachází také v Haškově díle „Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války“.

K 20. výročí události byl v roce 1935 na místě popravy odhalen pomník s bronzovou sochou, který zde však kvůli německé okupaci vydržel pouhých pět let. Na jaře roku 1940 byl pomník odstraněn a socha roztavena.

Slavností odhalení pomníku vojína Kudrny 5. 5. 1935.
(Foto: Kronika Košíř Václava Mochana)

Bronzová socha odstraněná v roce 1940.
(Foto: Kronika Košíř Václava Mochana)

Více informací:

František Zavřel: Poprava pěšáka Kudrny. Vlastním nákladem, 1935.

Vojenský historický ústav - <https://www.vhu.cz/poprava-josefa-kudrny-obeti-rakouske-vojenske-justice/>

2. DOCHOVANÉ PAVILONY PROVIZORNÍ BARÁKOVÉ NEMOCNICE (budova č. 15 – dobrovolnické centrum)

V letech 1937/38 byly zahájeny přípravné práce na výstavbě nemocnice s 1 300 lůžky, kterou však pozastavila německá okupace v roce 1939. Naléhavá potřeba zvýšení počtu nemocničních lůžek v Praze vedla k rozhodnutí o stavbě provizorní barákové nemocnice, se kterou se započalo v srpnu 1941. Celkem 25 pavilonů bylo umístěno tak, aby nebránily pozdějšímu pokračování stavby vlastní nemocnice. Projektanti plánovali dobu životnosti nemocnice na 10 až 15 let, proto prosadili stavbu z kombinovaných materiálů s převahou dřeva. Částečný provoz nemocnice byl zahájen 4. ledna 1943. Po odborné stránce byla nemocnice na velmi vysoké úrovni. Po uzavření vysokých škol zde nalezlo útočiště i mnoho mediků, kteří tak měli možnost se dále vzdělávat a získávat odbornou erudici od svých profesorů. V roce 1944 projeví o nemocnici zájem Němci, kteří ji chtěli zabrat pro potřeby německé armády. Když zjistili, z jakého materiálu je nemocnice postavena (jeden důstojník probodl stěnu chodby bodákem), ztratili o ni zájem. Baráková nemocnice sloužila pro zdravotnický provoz až do roku 1997.

Baráková nemocnice v Motole. V levé horní části je vidět nejstarší budova nynější FNM – Masarykův ústav k léčení lupusu (kožní tuberkulózy) otevřený v roce 1937.

Výstavba zpevněného protiletického okopu během okupace, v pozadí jsou patrné objekty barákové nemocnice. (Foto: FB Nálety na Prahu; zdroj: Yad Vashem Archives, publ. 5 Jahre Kriegaufbauarbeit der Hauptstadt Prag)

Více informací:

FN Motol - <https://www.fnmotol.cz/o-nas/historie-a-soucasnost/provizorni-barakova-nemocnice/>

3. PAMĚTNÍ DESKA VÁCLAVA KŘIŠŤÁLA (V Úvalu 86/16)

Na fasádě domu je stále patrné místo po umístění pamětní desky, která byla odstraněna v roce 2024 v souvislosti s prodejem domu. Desku s nápisem „NEZAPOMENEME NA OBĚTI NACISMU.“ nechala zhotovit motolská pobočka Československé sociální demokracie na památku svého člena Václava Křišťála, garážmistra pražských Elektrických podniků. Václav Křišťál byl 22. února 1940 zatčen za přípravu velezrady, uvězněn na Pankráci a vyslýchán v neblaze proslulém Petschkově paláci. Zahynul 9. února 1945 v koncentračním táboře Buchenwald. Tímto táborem za dobu jeho existence prošlo 240 000 vězňů. Mezi nimi i 7 783 českých a slovenských politických vězňů, z nichž 818 zde zemřelo.

Pamětní deska Václava Křišťála. (Foto: František Nový, Mapy.cz)

Zajímavost: Červená tabulka s číslem popisným pochází z let 1949–1960, kdy Motol patřil společně s Košířemi, Jinonicemi a částí Smíchova do čtvrtého městského obvodu hlavního města Prahy.

Více informací:

Ani Motolu se nevyhnul holokaust, čili systematické pronásledování a hromadné vyvražďování Židů. V aplikaci „MemoMap“ (<https://memomap.cz/>) Masarykova ústavu a Archivu Akademie věd České republiky lze v interaktivní mapě Prahy zobrazit mimo jiné poslední místa pobytu židovských motolských sousedů, kteří zahynuli v koncentračních táborech.

4. CEDULE S OZNAČENÍM ULICE „U HRUŠKY“ (křižovatka ulic Kudrnova a U Hrušky, zelený plot)

Od dubna 1940 začalo v Praze přejmenování ulic, nábřeží a náměstí jako jeden z dalších projevů germanizace. Tyto aktivity se samozřejmě nevyhnuly ani Motolu. Převážná část nových pojmenování tvořila německý ekvivalent či odvozeninu původního názvu – Am Bruch (V přelomu), Am Kogel (Na homolce), Anfahrtstraße (Vstupní), Beim Birnbaum (U hrušky), Talgasse (Podhorská) či Talkessel (V Úvalu). Výjimkou byla ulice Kudrnova přejmenovaná na Melanstraße, tedy Melanova. Josef Melan (1853-1941) byl rakouský inženýr, který je považován za jednoho z nejvýznamnějších průkopníků železobetonových mostů na konci 19. století. Působil po celém světě, stál mimo jiné za projektem mostu Dr. Edvarda Beneše v Ústí nad Labem (1928; realizace 1934-1936).

Zamazávání německých názvů ulic v květnových dnech Pražského povstání. (Foto: Miloš Riss)

Více informací:

Kolektiv autorů: Pražský uličník. Encyklopedie názvů pražských veřejných prostranství, 2. přepracované a doplněné vydání. Academia, 2022.

5. SOKOLOVNA MOTOL (U Hrušky 31/15)

Se stavbou motolské sokolovny se započalo na začátku německé okupace na jaře 1939 na místě, kde dříve stála klubovna Golf Clubu Praha. Díky pracovnímu úsilí místních obyvatel byla stavba sokolovny do zákazu činnosti Sokola v dubnu 1941 prakticky dokončena. Během okupace se řada členů motolského Sokola zapojila do odbojové činnosti, za což mnozí neunikli postihům. Mezi jinými Rostislav Chrastina, pozdější starosta Sokola Motol, který byl za svoje aktivity odsouzen za napomáhání k velezradě a strávil čtyři roky v německých věznicích. Jeho švagr Jiří Lízálek, jeden ze zakládajících členů samostatné sokolské jednoty v Motole, padl na sklonku války při osvobozování Ostravska.

Sokolovna za války sloužila jako skladiště (archivní materiály uvádějí rovněž „protiletecký závodní lazaret“) firmy Srb a Štys, továrny přesné mechaniky a optiky se sídlem v Košířích (po roce 1946 známé jako Meopta Košíře).

Ve dnech Pražského povstání 5.–9. května roku 1945 se do nastalého dění zapojila velká část členů motolské jednoty. Stavěli barikády, zajišťovali jídlo a pití strážím a přicházejícím vojákům, vysílali hlídky do okolních lesíků, sloužili v kasárnách a vykonávali strážní službu ve zdejším zajateckém táboře. V motolské nemocnici působila řada sester, dorostenek a žákyň jako spojky, přinášely potraviny, šatstvo a léky potřebným. Dva bratři utrpěli v revolučních bojích těžší poranění, v jednom případě s trvalými následky.

Po válce byly zahájeny dokončovací práce na sokolovně i úpravách venkovního cvičiště. O nedělích zde mimo jiné pracovali němečtí váleční zajatci ze zdejšího zajateckého tábora. Sokolovna byla slavnostně otevřena ve dnech 10. a 11. listopadu 1945.

Hloubení základů sokolovny v létě 1939.
(Foto: Archiv Sokola Motol)

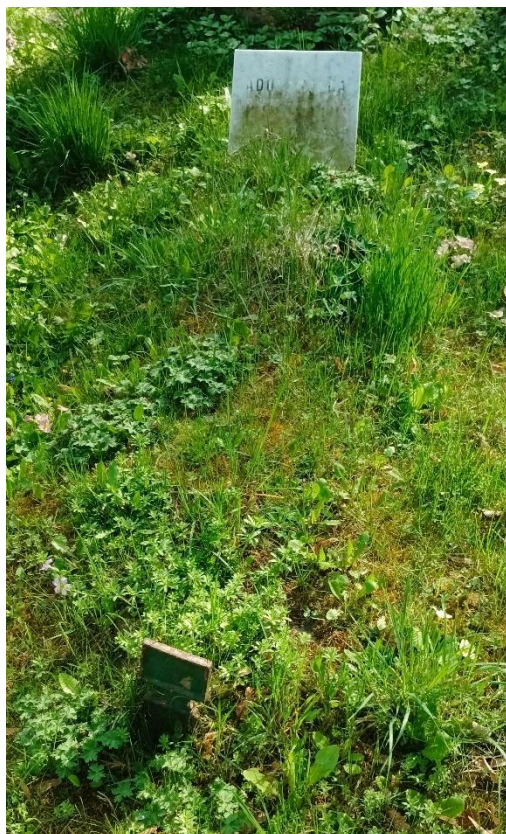
Rozestavěná sokolovna v létě 1940.
(Foto: Archiv Sokola Motol)

Více informací:

Tereza Štefanová: Historie Sokola Praha-Motol aneb trnitá cesta k vlastní sokolovně 1922–1949 (1952) a jak to bylo dál. Nakladatelství Jalna, 2024.

6. POMNÍK U MOTOLSKÉHO POTOKA (u mostku přes potok směrem k tramvajové zastávce Hotel Golf)

Pomníček se nachází v místech, kde během Pražského povstání padl dne 5. května 1945 Adolf Polda a dva neznámí partyzáni. Osmnáctiletý Adolf Polda se učil na čalouníka a žil nedaleko místa svého skonu, ve Vstupní ulici č. p. 70. Je pohřben na košířském hřbitově.

Hrob Adolfa Poldy na hřbitově v Košířích, oddělení: XXVI, číslo hrobu: 245.
(Foto: Tereza Štefanová)

Více informací:

Podobných pomníčků lze po celé Praze objevit mnoho. Při Pražském povstání mezi 5. a 9. květnem 1945 zemřely přibližně tři tisíce Čechoslováků, kteří se zapojili do těžkých bojů, byli zabiti při bombardování nebo je popravili nacisti. Aplikace „Pietní místa“ Institutu plánování a rozvoje hl. města Prahy (<https://app.iprpraha.cz/apl/app/pietni-mista-1945/>) přibližuje osudy celé řady lidí, kteří za svoji odvahu zaplatili životem či byli pouze ve špatný čas na špatném místě.

Pražské povstání 1945. Vojenský historický ústav.

<https://www.vhu.cz/wp-content/uploads/2020/03/Povstani.pdf>

7. VOZOVNA MOTOL (Plzeňská 102/217)

Vozovna Motol byla slavnostně otevřena 27. listopadu 1937 za účasti primátora, jeho náměstků, členů Správní rady Elektrických podniků a zástupců místní samosprávy. Tramvajová trať svezla první cestující 1. prosince 1937 a o dva dny později zahájila vozovna při večerním zatahování vlaků svůj provoz. Tramvajová trať končila u vozovny až do roku 1946, kdy došlo k jejímu prodloužení o jednu zastávku.

Pamětní deska připomínající zaměstnance Elektrických podniků, vozovny Motol, kteří zahynuli během Pražského povstání, byla odhalena 11. května 1946.

Marie Hildenbrantová (42 let) – průvodčí. Podlehla střelnému zranění při leteckém náletu na Košířské náměstí, kde byla smyčka tramvajové trati.

Josef Hájek (44 let) – průvodčí, bydlištěm v Jinonicích. Zemřel ve Všeobecné nemocnici na následky těžkého zranění v boji o Prahu v ulici Mezibranská na Novém Městě.

František Jindra (46 let) – řidič, bydlištěm ve Stodůlkách. Padl v Sanytrové ulici (dnes 17. listopadu) na Josefově. Po Františku Jindrovi byla pojmenována ulice ve Stodůlkách.

Bedřich Neubauer (33 let) – zřízenec, bydlištěm v Motole. Padl v Sanytrové ulici (dnes 17. listopadu) na Josefově.

Karel Marek (43 let) – řidič a průvodčí, bydlištěm na Starém Městě. Zemřel na následky těžkého zranění u vozovny Vokovice.

František Skála (59 let) – bydlištěm na Smíchově. Padl v ulici Na Můstku na Starém Městě.

Pamětní deska Františkovi Jindrovi a Bedřichu Neubauerovi umístěná na Filosofické fakultě v Praze.
(Foto: Tereza Štefanová)

Více informací:

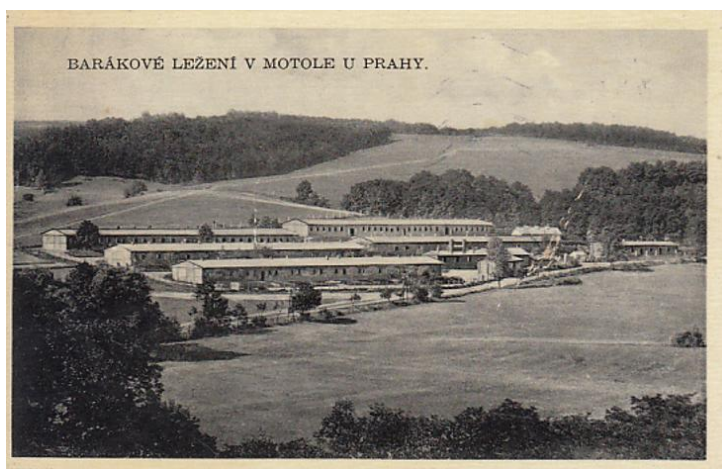
Osmdesát let vozovny Motol 1937-2017. Dopravní podnik hl. m. Prahy, 2017.

Historie vozovny Motol -

<https://www.prazsketramvaje.cz/view.php?cisloclanku=2006041323>

8. BARÁKOVÉ LEŽENÍ (Plzeňská 130/221)

Barákové ležení při vojenském cvičišti v Motole bylo zřízeno v roce 1914 jako ubikace pro muže narukované do první světové války, poté sloužilo jako vojenský lazaret a dále jako kasárna. Po druhé světové válce zde vznikl jeden z kmenových zajateckých táborů, kterých bylo koncem března 1946 na území tehdejšího Československa třicet. Ve stejné době bylo přímo v táboře evidováno 1 444 zajatých mužů (dalších 6 793 zajatců spadajících pod Motol bylo nasazeno mimo tábor). Na konferenci ministrů zahraničních věcí vítězných mocností v Moskvě v dubnu 1947 bylo rozhodnuto o propuštění všech zajatců do konce následujícího roku. Právě do zajateckého tábora v Motole byli na podzim 1948 soustředěni zbylí němečtí zajatci, kteří byli do konce roku propuštěni a repatriováni do svých domovů.

Barákové ležení na historické pohlednici.

Němečtí zajatci na Plzeňské cestou do zajateckého tábora v Motole 9. 5. 1945.
(Foto: Kronika Košíř Václava Mochana)

Více informací:

Tomáš Staněk: Němečtí váleční zajatci v českých zemích 1945–1950. Slezské zemské muzeum, 2011.

9. MOTOLSKÝ ZÁMEČEK (Za Opravnou 4/4)

Původně barokní zámek z druhé poloviny 17. století byl v roce 1887 přestavěn do současné novogotické podoby. V roce 1908 si v objektu zámku a navazujících budovách zřídila velitelství a kasárna 8. těžká houfnicová divize, která využívala okolní pozemky jako cvičiště. Poté zde v letech 1927–1938 působil československý 101. dělostřelecký pluk.

V období druhé světové války využívala motolské cvičiště pražská posádka Waffen-SS, která je nazvala Standortübungsplatz Motol. V červnu 1940 bylo rozkazem SS-Standortkommandantur Prag vybudováno 300 metrů jihozápadně od barákového ležení až k železniční trati házeliště pro vrhání ručních granátů, které využívali vedle vojáků SS i německé policejní složky v Praze. Granátové cvičiště (Handgranatenwurfplatz) mělo zhruba kruhový tvar o průměru 500 m, po jehož obvodu bylo vybudováno dvanáct krytých stanovišť pro bezpečné pozorování dopadů granátů.

V noci z 6. na 7. května 1945, byla německá posádka kasáren čítající 800 mužů obležena Ruskou osvobozenou armádou (ROA), zvanou též vlasovci, která donutila 7. května ve 4 hodiny Němce kapitulovat.

Kasárna 101. dělostřeleckého pluku na historické pohlednici.

Jeden z dochovaných pozorovacích bunkrů v lese nad krematoriem (souřadnice: 50.0635625N, 14.3299906E). (Foto: Tereza Štefanová)

Více informací: Petr Kos: Střípky ze cvičiště v Motole. In: Střelecká revue, 2/2011.

**10. POMNÍK ANTONÍNA KOPECKÉHO (v lese 150 m západně od klubovny golfistů,
souřadnice: 50.062222N, 14.336667E)**

Košířský občan Antonín Kopecký (29. 2. 1924 – 6. 5. 1945) byl mechanikem firmy Srb & Štys. Padl přímo v místě, kde se nachází pomníček, po přímém zásahu do hlavy v boji o motolská kasárna. Proti sobě stály čtyři povstalecké čety pod velením štábního kapitána Maštalíře z vojenského velitelství Košíře, a němečtí vojáci, kteří v noci z 5. na 6. května obsadili strategické body nad Motolským údolím, odkud útočili. Nejhorší situace nastala 6. května odpoledne, kdy Němci vedli silný útok proti středu obranné linie Stodůlky-Vidoule-Podhájí přes vojenské cvičiště (dnes golfové hřiště). Po 17. hodině byl soustředěný útok Němců zastaven. V bojích padlo 8 revolučních bojovníků, vedle Antonína Kopeckého, Jan Baloun ze Zbraslavi, Jiří Kubiček z Jinonic, Jaroslav Daneš z Prahy II, Josef Sandtner z Prahy XI, František Franc a dva neznámí bojovníci. Drobný pomníček Jana Balouna (24. 12. 1925 – 6. 5. 1945) se nachází pod stromem na golfovém hřišti 150 m pod klubovnou golfistů. Pomocníkem jednoho z kulometčíků byl v tomto boji i pozdější rektor Univerzity Karlovy Radim Palouš, který o něm podal svědectví.

Pomník Jana Balouna na golfovém hřišti. (Foto: Tereza Štefanová)

Více informací:

Evidence válečných hrobů - <https://valecnehroby.mo.gov.cz/evidence-valecnych-hrobu>

Spolek pro vojenská pietní místa - <https://www.vets.cz/>

11. HROB JIŘÍHO LÍZÁLKA (hřbitov Košíře; oddělení: XXVI, číslo hrobu: 12)

Jiří Lízálek (30. 12. 1912 Košíře – 6. 4. 1945 Tworków, Polsko) žil od října 1923 se svými rodiči a sourozenci v Motole. Po absolvování Vysoké školy obchodní v Praze nastoupil na vojenskou prezenční službu, během níž byl několikrát povýšen. V červenci 1939 odešel do emigrace, kde působil jako učitel v Mirhošti a Žábe na Volyni, oblasti ležící na severozápadě dnešní Ukrajiny. Na začátku německé okupace Volyně v červenci 1941 stál Jiří Lízálek u zrodu ilegální odbojové skupiny Blaník, která se připravovala na vstup do československé zahraniční armády. Právě volynští Češi představovali pro 1. československý armádní sbor ohromnou posilu. Jiří Lízálek se postupně vypracoval až na zástupce velitele 2. tankového praporu. Měl přímou účast v bojích v rámci karpatsko-dukelské operace, dále v bojích na Slovensku, u Jasla a Gorlice v Polsku, podílel se na osvobození Ostravska. Dne 6. dubna 1945 padl při minometném přepadu ve vesnici Tworków v Polsku. V kapse padlého našli neotevřený dopis se zprávou od manželky o jejich právě narozeném synovi Jiříkovi. Jiří Lízálek byl pohřben na hřbitově u polské osady Pogrzebin. Na přání manželky byly jeho ostatky exhumovány a 12. května 1945 slavnostně uloženy na hřbitově ve Valašském Meziříčí. Později došlo ke zpopelnění ostatků a jejich uložení do rodinného hrobu v Praze-Košířích. Jiří Lízálek byl posmrtně povýšen na nadporučíka a kapitána a obdržel vysoká vojenská vyznamenání.

Společná fotografie příslušníků 2. tankového praporu 1. československé samostatné tankové brigády. Velitel 3. tankové rotý a zároveň zástupce velitele praporu Jiří Lízálek se nachází v dolní řadě čtvrtý zleva po boku velitele praporu Josefa Buršíka. Z opačné strany sedí třetí zleva Štěpán Vajda, velitel 4. tankové rotý, který padl téhož dne jako Jiří Lízálek.

(Foto: Pametnaroda.cz)

Více informací:

Petr Broulík: Příběhy hrdinů. Tankista zahynul, vzápětí přišla zpráva, že jeho žena porodila.
<https://patriotmagazin.cz/pribehy-hrdinu-tankista-zahynul-vzapeti-prisla-zprava-ze-jeho-zena-porodila>

Volynáci.cz - <https://www.volynaci.cz/volynsti-cesi/12199/>

**12.-13. HROB MILOSLAVY KAMPOVÉ (hřbitov Košíře; oddělení: XXVII, číslo hrobu: 94
- sotva znatelný hrob bez náhrobku v jihozápadní části hřbitova na dohled od vzrostlé
břízy)**

Dne 7. května 1945 v dopoledních hodinách se nad Košířským náměstím objevil Messerschmitt, který začal střílet a posléze shazovat bomby. Na místě bylo množství zraněných, v tramvaji č. 9 přišla o život průvodčí Marie Hildenbrantová. Zranění byli odnášeni do kostela sv. Jana Nepomuckého. Podle svědectví pamětníků, byl automobil převážející vážně raněné do motolské nemocnice u hospody Na Poštovce znovu ze vzduchu napaden. Vozidlo se převrátilo, což paradoxně ochránilo posádku před následnou střelbou okolo projíždějícího německého důstojníka. V nemocnici druhý den svým zraněním podlehl čtrnáctiletá Miloslava Kampová, školačka ze Smíchova. Její tragický osud dnes připomíná pamětní deska u křižovatky Plzeňské a ulice U Klimentky naproti Košířskému náměstí. A dávno opuštěný, sotva znatelný hrob na košířském hřbitově...

Opuštěný hrob Miloslavy Kampové.
(Foto: Tereza Štefanová)

Pamětní deska Miloslavy Kampové na dohled od Košířského náměstí, kde 7. 5. 1945 k tragédii došlo. (Foto: Tereza Štefanová)

Více informací:

Vzpomínky Václava Bláhy, přímého účastníka Pražského povstání -

<http://www.starysmichov.cz/view.php?cislocclanku=2014040010>

A KAM DÁLE?

Z Motola jsme postupně doputovali až do Košíř, kde hra končí. Jak již bylo zmíněno, připomínek událostí a obětí z doby německé okupace a Pražského povstání je na území Prahy velké množství. Zůstaňme ještě na Praze 5.

POMNÍK OBĚTEM NA FARKÁNĚ - PŘIPOMÍNKA NÁLETU V ROCE 1945

Dne 14. února 1945 došlo vlivem navigační chyby k americkému leteckému útoku na Prahu. V širokém pásu od Radlic až téměř po žižkovské nákladové nádraží bylo svrženo přibližně 150 tun trhavých a zápalných bomb. Bombardování zasáhlo Radlice, Vyšehrad, Zlíchov, Nové Město, Nusle, Vinohrady, Vršovice a Pankrác. Nejvíce byla poškozena oblast od Palackého mostu (tehdy Mozartova) přes Karlovo náměstí na Vinohrady. Během náletu zahynulo 701 lidí a 1 184 bylo zraněno.

První bomby dopadly do oblasti starých Radlic a Farkáně, kde zahynulo 13 místních obyvatel. Mezi jinými šestičlenná rodina Černických. Událost připomíná pomník hrdinům, kteří položili životy za svobodu v revoluci, v době okupace a obětím náletu 14. února 1945 nalézající se na náměstí Na Farkáně.

Pomník obětem na náměstí Na Farkáně.
(Foto: Miroslav Jiříčka)

Více informací:

Filip Vojtášek: Popeleční středa '45. Academia, 2025. (Vyjde 12. května 2025.)

Hru pro vás připravily Kateřina Jiříčková a Tereza Štefanová ze Sousedského spolku Homolka-Motol.

Akce vznikla za podpory MČ Praha 5.